

Frederiksen) ønskede ikke, at Statens Jord skulde sælges. Den skulde blive ved at tilhøre Staten. Deri er jeg fuldstændig enig med ham. I Modsætning til det ærede Medlem fra Skern tror jeg, det ikke vil slaa til overmaade længe, naar man giver sig til at sælge Præstegaardsjorden til Statshusmandsbrug. Det vilde ikke være ret længe, inden den var opbrugt, og saa skal man alligevel til at købe af den øvrige Jord, der kan faas til Købs, hvis man vedblivende skal oprette Statshusmandsbrug, hvilket hidtil har vist sig at være en overordentlig gavnlig Foranstaltning for de mindre bemidlede ude paa Landet og for Samfundet som Helhed.

At Vurderingen nu forhøjes fra 8,000 Kr. til 10,000 Kr. og i Egne, hvor Jorden er særlig dyr, fra 10,000 Kr. til 12,000 Kr. er selvfølgelig en Nødvendighed, naar man vil følge med den Udvikling, der foregaar i Priserne paa Landejendomme. I denne Forbindelse vil jeg til de andre spredte Bemærkninger, jeg har gjort, knytte den Sidebemærkning, at det ogsaa er en Trang, som viser sig indenfor de tvende Husmandskreditforeninger, at faa deres Vurderingssummer forhøjet. I Anledning deraf er det paa tvende Generalforsamlinger i begge Kreditforeninger vedtaget at indgaa til Regering og Rigsdag med et Andragende, der tilsigter en Forhøjelse af Vurderingssummen i begge Kreditforeninger. Det skulde dog ikke være saaledes, at de alt bestaaende Husmandsbrug, som skal søge deres Laan ved andre Midler end Statskassens og Stats-Laanefondens Midler, ikke skulde kunne faa Laan i Husmandsklassens Laaneinstitutioner, men, naar Ejendommene var lidt større end Statshusmandsbrug, var nødsagede til at gaa over i andre Laaneinstitutioner. Jeg haaber, at et saadant Andragende vil blive imødekommet af den højtærede Finansminister.

Det var i det væsentlige det, jeg havde at bemærke til Lovforslaget. Vurderingen er to Slags; hvoraf den ene, Vurderingen til Ejendomsskyld, egentlig er den mest konstante Vurdering, vi har, og den Vurdering, som kommer nærmest til de virkelige Værdier ved Salg af en Ejendom, naar denne sælges uden Besætning, altsaa naar de bare Bygninger og Jorden sælges. Naar der derimod tales om en Vurdering paa anden Maade, enten det nu er til Statshusmandsbrug eller til Kreditforeningslaan, kommer man i Regelen op til andre Summer for at hæve det Laan, der kan opnaas. Saaledes som vi har vore Vur-

deringsforhold indrettet nu om Stunder, maa Vurderingerne absolut gaa over Ejendomsskyldvurderingerne, ellers vil den vedkommende Husmand ikke kunne opnaa et tilstrækkelig højt Laan, men der vil maaske nok i Fremtiden aabne sig en Vej, saa at vi faar en mere konstant Vurdering i alle Tilfælde, hvor der skal foretages en Vurdering. Der har af forskellige ærede Medlemmer været fremsat den Tanke, at der ved Vurderingen alene skulde tages Hensyn til Vurderingen til Ejendomsskyld, og om, hvorvidt det vil blive det mest praktiske, skal jeg ikke udtale mig, men i hvert Fald er det den Vurderingsform, der kommer de virkelige Priser nærmest, naar vi skal sælge en Ejendom, hvor der kun sælges det, som vurderes, og som er den faste Sikkerhed overfor Laanet, nemlig den bare Jord med Bygninger. Jeg skal ikke udtale mig nærmere derom. Jeg haaber, at vi kan faa noget ud af Lovforslaget, Tidspunktet er ikke inde til at fravige de hidtil gældende Principper.

Mads Larsen: Som det allerede er sagt af forskellige Talere, bygger nærværende Lovforslag paa samme Principper som dem, der hidtil har været fulgte i denne Lovgivning, og jeg tror, at det netop under de nærværende Forhold er rigtigt, at dette er Tilfældet. Netop i nærværende Øjeblik vilde det møde store Vanskeligheder, hvis vi skulde til at gennemføre nye Principper paa dette Omraade. Selv med den Højde af Laaneværdi, man nu tillader, nemlig 10,000—12,000 Kr., vil det være overmaade vanskeligt under Hensyn til den uhyre Stigning, der er i Omkostningerne ved Opførelse af Bygninger og Anskaffelse af Besætning, at skaffe et tilstrækkeligt stort Brug til Veje, og derfor mener jeg, at nærværende Tidspunkt ikke vilde være egnet til at indføre en omfattende Ændring af de Principper, hvorefter man opretter saadanne Husmandsbrug. Jeg tror, at man i disse Aar under disse abnorme Forhold kommer til at gaa forsigtig frem ved Administrationen af Loven og ikke animere Folk til i større Udstrækning, end den naturlige Udvikling betinger, at oprette saadanne Brug, fordi ingen af os kan overskue, hvor vanskelige Forholdene vil blive bagefter. Maa jeg føje til for ikke at blive misforstaaet, at jeg ikke har noget imod, at vi i Udvalget gjorde Forsøg paa efter andre Principper end de nu anvendte at finde Jord, navnlig Jord i offentligt Eje, til Oprettelse af Husmandsbrug. Det vil jeg endog gerne medvirke til. Jeg har blot som Indledning villet sige